

Dofinansowano ze środków
WFOŚiGW w Katowicach

Nasz Racibórz, nasza ekologia!

Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Raudzieniec » Górny Śląsk skutecznie walczy ze stereotypami. Z krajobrazu znikają kominy i dymy, a wypełnia go przyroda. 7 września Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach pokazał efekty swoich proekologicznych działań. Tym razem na miejsce spotkania wybrano Rudziniec.

Górny Śląsk zmienia swoje oblicze – śluza i lasy w Rudzińcu

Rejs do śluzy Rudziniec i jej zwiedzanie, wizyta w szkółce leśnej Nadleśnictwa Rudziniec – Rachowice oraz prezentacja działań proekologicznych górnośląskich samorządów na przykładzie Rudzińca – to program wyjazdu studyjnego dla dziennikarzy, który 7 września zorganizowały wspólnie Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, Biuro Wojewody Śląskiego, gmina Rudziniec, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach, Nadleśnictwo Rudziniec oraz Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach.

Rudziniec to bardzo duża gmina o powierzchni 160,4 km², położona w powiecie gliwickim w zachodniej części województwa Śląskiego, nad Kanalem Gliwickim. Ma charakter rolniczo-leśny i liczy 17 sołectw, w tym 10 445 mieszkańców. Jednym z niewątpliwych atutów tej gminy są doskonałe warunki do rozwoju turystyki i rekreacji – 41,4% jej powierzchni zajmują lasy i leżą tu aż trzy zbiorniki wodne: Mały i Duży Zbiornik Pławniowice oraz Dzierżno Duże (Rzeczycę). Poza Kanalem Gliwickim przez teren gminy przepływa rzeka Kłodnica oraz liczne po-

toki. Nie brak też interesujących zabytków kultury – najsłynniejsze z nich to okazały Zespół Pałacowo-Parkowy w Pławniowicach i stare drewniane kościoły w Rudzińcu, Poniszowicach i Bojszowie. Ukształtowanie terenu ma charakter pagórkowaty. Wszystkie te atrakcje w połączeniu z sąsiedztwem dużych aglomeracji miejsko-przemysłowych Gliwic i Kędzierzyna-Koźła sprzyjają rozwojowi agroturystyki oraz weekendowej bazy wypoczynkowej dla mieszkańców okolicznych miast. Atutem gminy są również dogodnie połączenia komunikacyjne. Jej teren przecina autostrada A4 z węzłem komunikacyjnym w Łanach. Przez gminę Rudziniec biegną również dwie drogi krajowe DK nr 40 oraz DK nr 88, a także linie kolejowe Opole – Katowice i Katowice – Kędzierzyn-Koźle

oraz szlak wodny Kanał Gliwicki. Trudno zatem się dziwić, że zarówno Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oraz Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych dokładają wszelkich starań, by rejon ten był czysty ekologicznie.

Program wyjazdu studyjnego dla dziennikarzy obejmował następujące zagadnienia: efekty modernizacji śluzy Rudziniec – rejs statkiem po odcinku Kanału Gliwickiego, prezentację Nadleśnictwa Rudziniec oraz projektów realizowanych przez gminę Rudziniec z wykorzystaniem środków WFOŚiGW w Katowicach, a także prezentację Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego. W spotkaniu wzięli udział m.in. prezes zarządu WFOŚiGW w Katowicach Andrzej Pilot, wojewoda śląski

Piotr Litwa, dyrektor Biura Wojewody Śląskiego Marta Malik, dyrektor RDLP w Katowicach Kazimierz Szabla, nadleśniczy Nadleśnictwa Rudziniec Jan Spałek, zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Rudziniec Hubert Wiśniewski, zastępca Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach Tomasz Cywiński.

Gmina Rudziniec stawia sobie za cel aktywizację ruchu turystycznego m.in. na Kanale Gliwickim i w okolicznych lasach, bogatych w infrastrukturę sprzyjającą turystyce rowerowej i pieszej. Sam Kanał Gliwicki wraz ze zmodernizowaną śluzą w Rudzińcu stanowi ciekawą atrakcję turystyczną. W samym sierpniu umożliwiono tu ruch aż stu jednostkom wodnym, głównie kajakom i motorówkom. Trzy razy w tygodniu przepływają tu barki. Sprawność śluzy i łatwość żeglugi po kanale pozwoliły uruchomić małą turystykę wodną, czyli niewielką łódź mogącą przewieźć po kanale kilkanaście osób.

Gmina Rudziniec, co wielokrotnie podczas konferencji podkreślał wójt, skorzystała na współpracy z WFOŚiGW i stała się stałym beneficjentem środków pozyskiwanych na cele związane z ochroną środowiska. Pod tym szyldem udało się dokonać termomodernizacji remiz OSP służących nie tylko strażakom, ale również pełniących funkcje świetlic itp., przedszkola i szkół oraz popegeerowskiego bloku mieszkalnego. Środki z funduszu za pośrednictwem gminy służą również indywidualnym gospodarstwom stanowiąc wsparcie przy chociażby usuwaniu starych jeszcze az-

bestowych pokryć dachów czy budowie przydomowych oczyszczalni ścieków. Wsparcie funduszu pozwala znacząco odciążyć budżet gminy i jak przyznaje wójt, bez tych środków realizacja tych przedsięwzięć nie byłaby w ogóle możliwa.

Prezentacja zakończyła się w okolicznych lasach, gdzie dynamicznie rozbudowuje się infrastrukturę zbiorników wodnych i retencyjnych mających za zadanie zabezpieczenie zaopatrzenia w wodę lasów w przypadku zagrożeń suszą czy pożarem.

fot. M. Dmowski
(w)

Fundusz dofinansuje rewitalizację zabytkowych parków w Bytomiu

Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach udzielił Gminie Bytom dofinansowania w formie dotacji w łącznej kwocie 641 077,41 zł z przeznaczeniem na realizację 3 działań:

- rewitalizacja zabytkowego Parku Ludowego w Bytomiu – etap II,
- rewitalizacja zabytkowego Parku Fazaniec w Bytomiu – etap II,
- przebudowa zieleni w Parku Miejskim im. F. Kachla w Bytomiu – etap IV.

Teren Parku Ludowego w Bytomiu wpisany jest do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach nr

A/1612/95 z dnia 30.06.1995 r.

Park Ludowy, będąc częścią historycznego założenia pałacowo-parkowego w stylu swobodnego parku krajobrazowego, jest cenny w skali miasta i regionu ze względu na różnorodność elementów naturalnych i kulturowych. Park ma kształt prostokąta, jego powierzchnia wynosi 13,95 ha. Głównym celem rewitalizacji parku jest nadanie obiektowi właściwej rangi, poprzez program funkcjonalny i zabiegi niezbędne do podkreślenia historycznego układu, wydobycia i ucytelnienia wnętrza parkowych. Jednym z podstawowych zadań, dzięki którym cel ten ma zostać osiągnięty, jest wykonanie nasadzeń, dodatkowo wycinka drzew o złym stanie fitosanitarnym, samosiewów

i drzew obniżających wartość zdrowotną egzemplarzy rosnących w pobliżu. Drugi ważny zabieg to wprowadzenie piętra pośredniego w postaci malowniczych grup krzewów i roślin okrywowych. W tym celu Wnioskodawca planuje nasadzić krzewy w strefach zgodnych z projektem zagospodarowania zieleni dla Parku Ludowego.

Park Fazaniec usytuowany jest między dwiema dzielnicami Bytomia – Bobrkiem i Szombierkami, jest największym obiektem zieleni w tej części miasta, zajmuje powierzchnię 18,1 ha. Jest parkiem ogólnie dostępnym, a układ alejek umożliwi pieszą komunikację pomiędzy dzielnicami oraz stanowi dojazd do pobliskich ogrodów działkowych.

Park założono w drugiej po-

łowie XIX wieku na terenach o specyficznej rzeźbie (dwa wąwozy), wykorzystując istniejący las grądowy z dużą domieszką dębów. Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach nr 1341/87 z dnia 26.02.1987 roku Park został wpisany do rejestru zabytków.

Miejski Zarząd Zieleni i Gospodarki Komunalnej w Bytomiu pod koniec 2013 roku rozpoczął prace rewitalizacyjne na terenie zabytkowego parku. W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji drzewostanu, obejmującej około połowę powierzchni parku, został opracowany program gospodarki drzewostanem, który został zrealizowany dzięki dotacji WFOŚiGW w Katowicach. Na początku 2015 r. przystąpiono do sporządzenia planu gospodarki drzewostanem dla pozostałej części parku, w celu uporządkowania zieleni na całej jego powierzchni. Zaniedbany drzewostan wymaga podjęcia prac pielęgnacyjnych, obejmujących wycinkę starych, obumarłych drzew, przeprowa-

dzenie cięć sanitarnych i formujących, usunięcie podrostów oraz uzupełnienie nasadzeń.

Znajdujący się w centrum miasta zabytkowy Park Miejski im. Franciszka Kachla zajmuje powierzchnię 43 ha i jest jednym z najstarszych parków na Górnym Śląsku. Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach nr A/1465/92 z dnia 19.05.1992 roku Park Miejski w Bytomiu im. Franciszka Kachla został wpisany do rejestru zabytków.

Usytuowanie parku w centrum miasta powoduje, że jest to miejsce chętnie odwiedzane przez mieszkańców. Gmina Bytom od kilku lat podejmuje działania zmierzające do przywrócenia parkowi dawnej świetności, jak również w celu zapobieżenia dalszej degradacji. Ponieważ prace związane z pielęgnacją drzewostanu oraz odtworzeniem i remontem infrastruktury wymagają znaczących nakładów finansowych, prowadzone są one sukcesywnie przy wykorzystaniu środ-

ków zewnętrznych, w tym także z WFOŚiGW w Katowicach.

Dotychczas w ramach I-III etapu przebudowy wykonano szereg prac związanych między innymi z wycinką, pielęgnacją oraz sadzeniem drzew i krzewów, rekultywacją istniejących i założeniem nowych trawników, założeniem ogrodu różanego, itp.

Niezbędna jest kontynuacja tego zadania, polegająca na usuwaniu posuszu w koronach drzew oraz usuwaniu drzew zamierających, a także zakończeniu wycinki niepożądanych gatunków (np. topoli). Konieczne są także nasadzenia krzewów oraz ochrona kasztanowców przed szrotówkami kasztanowcowiaczkami, poprzez zakładanie pułapek feromonowych.

Działania podjęte na terenie parku będą miały bezpośredni wpływ na poprawę jego walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

WFOŚiGW